

- Usmakelig bokgave fra gammelnazistene

■ Helge Songe

De videregående skolene i Telemark, og også i landet forøvrig, mottar i disse dager en meget spesiell bokgave fra Institutt For Norsk Okkupasjonsforskning.

- Dette er både sjokkerende og usmakelig, sier historielektor Trygve Solvang ved Rjukan videregående skole.

- Som kjent eies og drives dette instituttet av en samling gammelnazister. Jeg vil ikke et øyeblikk nøle med karakterisere dette som et forsøk på usmakelig snikpropaganda overfor de yngre generasjoner for å rettferdiggjøre hva NS-folkene sto for og drev med under krigen, fremholder han.

- Bøkene kom til skolen torsdag på en meget anonym og tilforlåtelig måte. Det hele var adressert til bibliotekaren ved skolen. Nå har ikke vi bibliotekar, så ved en tilfældighet havnet bøkene hos meg.

- Nå ville også tilfellet at vi nettopp har hatt en del om okkupasjonen, og deriblant om de NS-folkene som rømte med båt fra Espeland fangeleir til Argentina i 1947. Det var dette som fikk meg til å se nærmere på bøkene. Og da viser det seg at alle fire inneholder et ensidig forsvar av NS-folkene, forteller han.

«Romantisk og spennende»

Med bøkene følger en liten beskrivelse av hva de handler om. Når det gjelder Roald A. Nielsens bok "Solbris Ohoi", som er en skildring av hvordan en del NS-folk klarte å flykte fra en norsk fangeleir i 1947, sier beskrivelsen blant annet følgende:

"Dette er en spennende og humørfyllt beretning om flukt fra Espeland fangeleir til Argentina, som dengang i 1947 skapte stor røre i norsk offentlighet og presse".

- En 15-16-åring, som eks-

BAKVEIEN: - Måten bøkene kom til skolen på oppfatter jeg som et klart forsøk på å snike de inn i elevbiblioteket, nær sagt bakveien, sier historielektor Trygve Solvang. (Foto: Helge Songe)

empelvis finner en slik bok i et skolebibliotek, vil sannsynligvis oppfatte det hele som en spenningsroman - og lese den deretter. Derfor er det så viktig at vi har hånd om dette slik at vi kan forklare hva det egentlig handler om. For dette er ingen spenningsroman.

Tvert imot handler det om NS-folk som rømte fra straffen de hadde fått som følge av sine aktiviteter under krigen, påpeker Trygve Solvang.

Det tre andre bøkene er Odd Melsoms "På nasjonal uriaspost", Vidkun Quislings forsvarstale i lagmannsretten 1945 og Arne Stornes' "Skrift om vår nære historie".

Tar sterk avstand

Trygve Solvang tar sterk av-

stand fra det han mener er et ualmennlig frekt forsøk på å snike bøkene inn i elevbibliotekene ved skolene, nær sagt bakveien.

- Før, det første var de som sagt adressert direkte til bibliotekene. For det andre ble de sendt ut i OL-ferien. Og for det tredje tyder følgebrevet på at det hele er en ualmennlig storsinnet gave, mener han.

- Men for ungdom å lese denne type propaganda uten å ha nødvendig bakgrunnskunnskap vil jeg på det sterkeste fraråde. Derfor kommer ikke vi til å plassere bøkene i elevbiblioteket. Derimot kommer vi til å ha de i lærernes samling. Da kan vi bruke dem som kilder og bakgrunnsstoff i undervisningen - først og fremst for å vise hvordan NS-folkene

i ettertid forsøker å rettferdiggjøre det de drev med under krigen, sier Trygve Solvang.

Alsaker reagerer

Fylkesskolesjef Knut Alsaker var ikke kjent med den noe spesielle bokgaven da Varden igår tok opp saken. Men han ser klart at dette dreier seg om noe helt annet enn bokgaver generelt.

- Jeg vil umiddelbart sende ut en telefax til samtlige skoler der jeg ber de ansvarlige gjøre det som er nødvendig slik at bøkene blir tatt hånd om på en tilfredsstillende måte, sier han.

- Nå er det den enkelte skoles eget ansvar hvorvidt de vil ta imot en gave eller om de vil returnere den. Som kildemateriell i historieundervisning kan

sikkert bøkene brukes. Men det er jo helt avgjørende at man i forbindelse med slik litteratur tar en verdiskusjon med elevene, slik at de samtidig vet hva dette i virkeligheten handler om, understreker han.

- Vi vet at gammelnazistene fortsatt kjemper for å renvaske seg. Hvorvidt dette er snikreklame skal jeg ikke ta stilling til her og nå. Men jeg regner i alle fall med at den enkelte skole tar dette på alvor, og at gaven behandles deretter, poengterer fylkesskolesjef Knut Alsaker.

Det er illi at en historielærer driver skulelags
sensur av elevenes litteratur.

Bøkene er sendt med brev fra INO, se vedlegg.
Vi har fått en rekke takkebrev, som vedlagte
eksemplarer viser.

R. Foroum

19.4.94.

Postboks 924 - Sentrum, 0104 Oslo 1 - Telefon 22 19 06 71

Oslo, september 1993.

Henviser til:

Til bibliotekaren.

Vi har restopplag av en del bøker som vi dels har utgitt gjennom vårt eget forlag, A/S Historisk Forlag, dels har overtatt fra andre bokutgivere. Bøkene omhandler på hver sin måte forskjellige sider av okkupasjonshistorien, et tema som stadig er aktuelt og som ventes å komme sterkt i fokus igjen i 1995, femti år etter okkupasjonens opphør.

De gjenværende beholdninger av bøkene har vi besluttet å dele ut vederlagsfritt til biblioteker ved landets høyere skoler og høyskoler. Vi håper at De vil innlemme bøkene i Deres samlinger, og at de der vil komme til nytte.

Vi vedlegger en bokfortegnelse til hjelp ved registreringen.

Med vennlig hilsen

R. Fossum.

R. Fossum
INSTITUTT FOR NORSK OKKUPASJONSHISTORIE
Postboks 924 - Sentrum
0104 OSLO 1

Vi takker for diverse bøker av Deres restopplag.

Bøkene omhandler okkupasjonshistorien, et tema som også blir tatt opp her på skolen, bl.a. har elevene sett skolefilmen "SWING KIDS".

Igjen takk for bidraget.

Vennlig hilsen
Skolebiblioteket v/Ål vg. sk.

Ingeborg Mjørud
Ingeborg Mjørud

Institutt for norsk okkupasjonshistorie
v/ R. Fossum
Postboks 924-Sentrum
0104 Oslo 1

BØ, 14.10.93

Vi vil gjerne takke for den fine bokgåva som Telemark distriktshøgskoles bibliotek har mottatt. Det er svært aktuelle bøker for oss, og dei vil heilt sikkert kome til nytte.

Vennleg helsing
Gerd Simones
Gerd Simones
høgskolebibliotekar

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie,
postboks 924, Sentrum,
0104 Oslo.

Hjertelig takk for tilsendte bokgave!

Dette er et forsømt felt ved vår skole, så gaven var derfor spesielt kjærkommen. Vi har ikke ordinær historieundervisning. Vårt fag heter samfunnsfag = historieundervisning m.v. 2 t pr.u.

Skolens bokbudsjett er minimalt, så vi har rett og slett ikke hatt - og har ikke råd til annen litteratur enn den som er til støtte for linjeretningenn.

Vennlig hilsen
for

Ny-Sagatun videregående skole

Hamar

Rauli Fjellhaug
bibl.ass.

Vi bekrefter at vi idag har mottatt en pakke bøker som gave til vårt bibliotek.

Vi takker for gaven!

Fjellhaug Skoler
Biblioteket

J. Wisløvsen
Fung. bibliotekar.

På vegne av Hamar katedralskole vil jeg få takke så hjertelig for de tilsendte bøker om norsk okkupasjonshistorie! De vil helt sikkert komme til nytte.

Vennlig hilsen

Lise Kolud Jørgensen

bibliotekar

Hamar katedralskole
Eleverbiblioteket

Heltberg Gymnas

R. Fossum
Inst for Norsk Okkupasjonshistorie
Pb 924 Sentrum
0104 Oslo

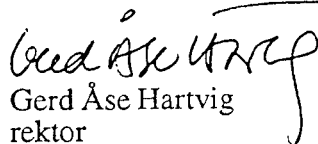
Oslo, den 18. februar 1994

Vedrørende bøker mottatt fra dere

Vi vil gjerne takke for bøkene vi har fått fra Inst for Norsk Okkupasjonshistorie. Vi har allerede hatt glede av dem.

Dere nevnte i brevet som fulgte bøkene, at boken "Solbris Ohoi" også foreligger på engelsk. Vi setter stor pris på å få tilsendt et eksemplar.

Med vennlig hilsen

Gerd Åse Hartvig
rektor